Ն. 4455 1880 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17 ՇԱՐԹԷՆՊԻՀ ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԻՐՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 29 ՇԱՐԹԷՆՊԻՀ Ն. 4455

Մասիսի Աղբիւր

ՄԻՒՆԱՏԻՒԻՐՃԻԵԱՍ

ՏԻԱԳԼԱՐ

Իսթանպոլ իւղին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 10
» »
Ալթը այ 5
Իւչ » » 2 1/2
Պիր նէւսխէ 40 փարա մէճիտ։

Թաշրալար իւղին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » 6
Բօսթա իւճրէթի պիւզ այտ տիր։

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իւչին սաթըրը 3 ղր.
Ղքինճի » » » 2 ղր.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղր.

Իլանսըրասընա գօնուլմասան իլանաթ ու ելանարաթըն սաթըրը 5 ղր.

Մէքթուպար Կ. Թ. Փանոսեան խմբին եազըլար

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնկ չէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٧ ՇԷՎՎԱԼ ՀԷ ١٢٩٦ ԻԼՈՒԼ ١٧

ԻԽԹԱՐ

ԿԷՂԷՆ հաֆթա պիր դաչ կիւն բօսթանճըմըզըն նամիզաճ օրմասը սէպէպինէ մէպնի, պազը մահէլլէրին դաղէթալարը նիզամընտա կէօնտերիլէմէմիշ օլտուղունտան, էրսիք վէ եանլըշ նիւսխէ արմշ օլան զաթլարըն, իբի սաթըր պիր մէքթուպ իլէ, սէրիան թարաֆըմըզա իսթարլարը, վէ սայիր ճիհէթճէ տախի պիր գուսուրուսմուզ վուգու

գան օն գառաբ զէյպէքլէր թաբաֆքնտան չու հալե զօնուրտուզունու նագլ էյլէմիշ տիր։

Իշթէ ճիվարլարբմքզ պու հալտէ օլուպ, նէֆսի չէհրէ կէլինճէ, պուրաբ հէնուզ սասիշ հալ քէսպ ելթմէմիշ տիր։ Ճիմնա իրթէսի կիւնիւ (18), իքինտուլումպաճը եէկաբիկէրէյլէ գամա իլէ միճատէլէ ելթմէքտէ պուլունմուշլար տըր։ Բաշար իրթէսի կիւնիւ (20), իքի գառապ գարառաշ, մէնֆաաթը զաթիեէլէրինէն սօլայը, պիրի պիրլէրինէ գամա չէքմիշլէր տիր։ Հէր կիւն խըրսըզլար թէնհա մահէլլէրտէ խայգը իղլար իլէ, եա քէսէլէրինի վէ եախօտ ճանլարընը վիրմէքլիկէ մէճպուր գէլմադտա տըրլար։

Բաշար կիւնիւ (19), էօյլէտէն սոնրա խըրսըզլար, Ֆրէնք սօգաղը մէրքէզինտէ վագը Մ. Ա. Ս.նին մաղազասընա կիրիպ, վէ տօղրու գացատա կիտէրէք, 550 ատէտ Օսմանլը լիրասը սիրգաթ ելթմիշլէր տիր։ Խըրսըզլար մէդքիւր մաղազաեա, Լազարիսթլէրին սօգաղընա նագլը օյան վէ պիւսպիւթին աչէդ պուլունան դարուտան կիրմիշլէր տիր։

Շուրաեը պէհանէ միւսարաաթ իտէրիզ քի, մահսուլաթըմզը ղանբաղընտան տօլայը զուհուրա կէլէն սէֆալէթի վէ զարուրէթին պաշլըճա սէպէպի հայտուլաուզ օլուզու կիպի, էհալիմիզին պիր դէրմընը տիւչար օլտուզու բահաթըզլըզ տախի հայտուլաուզ իսէ տէ, վագը օյան նէզարէթ խաեալի, վէ ճէզա տա չիւպհէլի տիր։

Վալիի վիլաեէթ հազրէթլէրի, էշդիեանը, Սէվրի-բէյ ճիվարընտա-քի ճիպալը միթէսէրլէր իւղէրինտէ վագը պիր տէրէտէ քէնտի ԳԷՉԸԶԳ մահէլլէրինի ելթիլիաշ ելթիլէրինի խապէր ալարագ, տէրհալ պին պաշը Ակիւեանանաբայեա վէ եախօտ մագթուլէն կէթիրմէսինի պա թէէկրաֆ էմր ելթմիշ, վէ Պալթօղա պօղազլարընը բիատ ֆէրդալարը յա իսթիրա, վէ Մանուրա գօրվէթիյլէ սէվահիլէ իճրայի նէզարէթ ելթարմիշ, վէ պատէհու հիճուում էմրինի վիրմիշ տիր։ Էշդբեա, տասքիրի զապթիեէ կէտ գարշը պէ գարշը կէլարիքլէրինտէ, թէպլիմ օլմադ խոթէմէմիշլէր, վէ Սիւլէյման ադանընը միւքերբէրէն վուգու պուլան ելթարաթընա թիւֆէնք ալթէշլէտ մուգադպէլէ ելթմիշլէր տիր։ Պունան իւղէրինէ ադայի միւմանիէյհ աթէշ էմրինի վիրիպ, թէէմիլ էշդբեա ֆէրդասը, գուվվէյի ասքէրիեէնին գուրշունարընա գուրպան օլմուշլար տըր։ Պու միւսատէմէտ ասքիրի զապթիեէտէն եալընը պիր նէֆէրի թէլէֆ օլտուզու կիպի, ասքիրի մէրգու�մէեէ ելթիհաղ իտէն իքի նէֆէր եէկիա քէօյլու տախի թէլէֆ օլմուշ տուր։ Մէրգուման էշդբեա բէնէսինէ էսիր տիւշմիշ օյան պիր պիչարէ գուրթարըլամամըշ տըր. զիրա էշդբեա, ասքիրի զապթիեէ թարաֆքնտան քէնտիլէրինին թաղիպ իտիրթիքլէրինի խապէր ալըր ալմադ, մէրգումու գաթլ ելթմիշլէր տիր։ Եէտի նէֆէր էշդբեանընը պաշլարը իրմիրէ կէթիրիլէրէք, պիր արա էշդբեա բէնէսինէ տուշիւպ, մուախախաբէն սալը վէրիրմիշ օյան պիր քիմնէ թարաֆքնտան թանըլմըշ, վէ օնրա պիւյիւք գէշլաեա վաղ իտիրպ, պիր չօգ խալգ սէյրինէ կիթմիշ տիր։ Պու մէնզարէնին ատ հշէթ վէ նէֆրէթամիզ օլմասընա նիսպէթէն, հէր քէս պու խուսուստան ասլաեը վալիի վիլայէթէ վէ միւշարեէյհին էմրլէրինի լաեբդէյա իճրա ելթմիշ օյան ասքիրի շէճիաեա պէհանը թէշէքքիր էյլէմիշ տիր։ Մէղքիր եէտի նէֆէր էշդբեանընը ճիմիէսի խրիսթիեան օլուպ, զապթիեէլէր պիրինէ ճէպլինտէ, Աթինա հիւքիմէթի թարաֆքնտան վէրիրմիշ պիր եուսնան բաբօրթու պուլմուշլարտըր։ Պունտան մատտա, մէրգումանընը եէտլէրինտէ պիր գաչ եիւզ ղրուշ պուլունուպ, մէպլաղը մէղքիւր, գուվվէյի ասքէրիեէեէ ելթիհաղ իտիպ, պիր սուրէթի միւէսիրէտէ մուավէնէթ ելթմիշ օյան քէօյլիւլերէ թէվզի խիրմիշ տիր։

Սեպտ. 18 թարիխլի Շգօարատան Գօրէսբօնտանա Բօլիթիգ զաղէթասընա պէր վէճճի ատթ եաղըլմըշ տրր.

«Բիզա բաշա, Տուլչինօնուն թէրքինի ճիատէն թէտարիք ելթմէք իւղրէ. Իսթանպօլատան էմրի գաթի ախզ ելթմիշ օլտուզունու պուրատա պուլունան տիւէլի էճենպիեէ գօնսօլօսլարընա թէէմին ելթմէքլիքտէն տուր օլմաեար։ Պունանլա պէրապէր չուրասը իգրար իսրմէլի տիր քի, պուրատա վագը օյան հալլէր։ Միւմանիէյհին մէմուրիեէթինին սուհուլէթլէ իճրա օլունապիլէճէկինի իւմիտ ելթարմէօրլար։ Հէր նէ գառատար հէր կիւն Տուլչինօեա ասքէր կէօնտէրիլմէքտէ, վէ Օսման բաշա Արնավուտ հէյլեէթի ելթիհատիեէսի գօմիթէսինէ պաղը մուհիմ էյզահատ վերմէք իւզրէ, սեպտ. 16 տա Մէքթէպլի Բիւշրիեէ կիտիպ, Շգօարա ասքէրի մէսթահֆըզասընընէն Տուլչինօեա կիտէճէկինի խաստէթէն խապէր վերմիշ իսէ տէ, Տուլչինօնուն իչինտէ վէ եախօտ ճիվարընտա թէհաշշիւա ելթմիշ պուլունան Արնավուտ հէյլեէթի ելթիհատիեէսի ֆէրդալարընա տայիմա գուվվէյի իմտատիեէ վիրուտա ելթարիկի ճիհէթլէ, մէղքիւր թէտարիրին հիւքմիւ պիր տէրէճէ մուաթթալ օլմադտա տընը։ Մէնպարի մէվզուդատան ալընընէն մարիմանա նազարէն, շէմալ Արնավուտլուղու գէ մ ձաղընրա ուլանրնա մէվգէրլինի վէ Տուլչինօեա վէ պիզզաթ դատապաեա հաքիմ օյան պիլճիճէ թէբէլէրի խրթիա ելթարմիշ տիր։

«Եօգարը Արնավուտլուգ միխթէլիֆ գապիլէէրինին եախօտ մահէլլէրինին, մուխալիֆէթ ֆէրդալարընընքն թէշէքքիւլինէ իշթիրաքլարընա կէլինճէ, Տէպրէլիկէրատէն 200 նէֆէր, Միրամիթի Միւսլիմանարատան 180 նէֆէր, Շգօարա էհալիսինտէն 620 նէֆէր, վէ Տուլչինօ էհալիսինտէն պիլճիճէ պիրահ թուլթաղիլէն էֆրատ, Արնավուտ հէյլեէթի ելթիհատիեէսի ֆէրդալարընա տախիլ օլմուշլար տընը։ Պիլաքս Դիէմանթի վէ Հօթթի գապիլէէրի վէ գաթօլիք Միրամիթիէր, վէ էքսէրիսի Խրիսթիեան օյան Թուրի դատախի սէքէնէսի, Տուլչինօ լէհինտէ պիր հարէքէթ ելթասընա հիսէտատ օլմադընը ասա գապալ ելթմէմիշլէր տիր։

«Նասրէլ քի մանիմ տիր, պաշլըճա Իսլամ էհալիսիյլէ մէսքինօլուպ, Խրիսթիեան օյան պիր մըգատար էհալիսի իսէ, գարբլար վէ չօլուգ չօճուգլարընա պուրատա հիճրէթ ելթմէքլիկի միւրաճճահ ատտ խրիեօրլար։ Պու մուհաճիրէթ պիր գաչ կիւն ֆէվգէլատէ նիսպէթ քէսպ ելթմիշ տիր, զիրա տահա տիւնքի կիւն 240 նէֆէր գատրն վէ չօլուգ չօճուգլար, պիր տէրէճէ էմին օլմադ իչին պուրատա կէլմիշլէր տիր։

«Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա դօնսօլօսլարը, տէրն 16 պընտա Բիզա բաշա իլէ հայր հաղրը իւղրինէ ուղուն պիր միւլադաթ ելթմիշլէր տիր։ Բաշայի միւմանիէյհ, միւմքին օլտուզու հալտէ, գուվվէյի ճէպրինէ խաթիմալ ելթմէեէրէք, Տուլչինօեու թէրք ելթմէք իչին էմր ալմիշ օլտուզունու, վէ լարքին քէնտի էֆքեարընճա, գուվվէյի ճէպրինէ խաթիմալ իսրմ՝ալքճէ, մահէլլի մէղքիւրուն թէրքի միւմքին օլասընը, պէեան իլլէմիշ տիրը։ Գօլաս վէ Անճէլ պէյթանպար, բիւճաթ լաղբրիթմէք իսթէմէսի. բի կիեէթի ելթիհատիեէսի Արնավուտլուգ-սա ղը հալեա մուսիրրանէ թալէքտէ տիր։ Իմտի Արնավուտընընքն թօրլարը օլտուզունալ. օլտուգլարը գուվվէեիեօրլար։ Հալ պու քի էկէրչար ալէյհինտէ գուվվէյի եէ իսթիմալինէ լուզում օլսա, պու տախի օլամազ, բիվաեէթէ նազարէն, Բիզա ընսերիան պիր հարէքէթ բաեպիմէք իչին թահթը գասընտա պուլունան ասասքիր ճիզի իմիշ։»

Ալընուսուսի մէքթուպարատան ալտըզընա կէօրէ, Արնավուտկյէթի ելթիհատիեէսի, եառա միւթթէհատ ասանմամ Տուլչինօ լիմանընտա պուլունըզընան գօրգմատրգատան պա, Շգօարաեա ասքէր տախի։ Իլլէմէքտէ իմիշ։ Արնավուտուէսասը, ելթիլիաղ իսէճէք. բլ հարէքէթ հադգընտա հէնուզ պէհլի տիրլեր։ Պունլարատան պատրը, Դարատաղլըլարընընքն եօրանուսթթի ելթմէք իսթէեօրլար, տիկէրլէրիսի, Տուլչինօնուն թօբա թմուրմասընընքն էօնիւնիւ ալմադ իւզ, միւթթէհատ տօնանմանընքն նէտիկ քէօրֆէզլինտէն հարէքէթ ելթմէսինէ տէկին մուհարէպէ տիրմէմէսի թարաֆքնտա պուլունուօրլար։

Զէթինտէն սեպտ. 11 թարիխլի Գօրսբօնտանա Բօլիթիգ զաղէթասընա պէր վէճճի ատթ եաղըմըշ տրր.

«Տուլչինօնուն զապթը իչին լազում եէտէն եէտատատսէ եաբընքի Պու խուսուսա թայէին խրմիշ օյան Գարատաղ օրտուսունուն պիլճիճէ միֆրիզէլէրի, հարէքէթէ հաղրը պուլունմադ իչին էմր ախզ էյլէմիշլէր տիր։ Տէօրթ լիվա, Լազար Պօչա, Մատան Սիւրօֆ, Մարգօ Միլինօֆ վէ Ճիտրօ Բէթրօվիչ նամ վէյլօվարընը թահթը գօմանատաբ օլտուզլարը թաղտիրատ, եաբընընքն Տուլչինօ իւղէրինէ եիւրիւնէճէք տիրլեր։ Քէզլիք Զէթինէատէն, Տուլչինօնուն թէրքի խուսուսունատա լաղմ կէլէն ճիհէթի սիեասիեէյի թանզիմ ելթմէք իւղրէ, բրէնս թարաֆքնտան միւնթէխապ պիր գօմիսիօն տախի հարէքէթ իսէճէք տիր։ Պինապէրին պու պապատ թէտարիրի լաղբմէ ելթիհաղ օլունմուշ տուր։

«Շիմտի պադալըմ քի, մասլահաթ տօղրու սուրէթմէտ վէ պիլամիւշքիւլթ ճէրէեան իսէճէ՞ք մի տիր։ Անճաղ շիմտիեէ գատար ասըլ ալէագատատ օլանլար, եառի Գարատաղ իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ պիր սուրէթի թէսվիեէ պուլունամամասընա պաղըրը իսէ, Տուլչինօնուն սուլհէն թէրքի զանն օլունմադ։ Բէք իհթիմալ տիր քի, Պաղը Ալի էն սօն սատթատա, վէ Գարատաղ դուվվէթիյլէ միթթէհատ տօնանմանընն զահիրինտէ, իշատէն չէքիրին, Ֆագաթ Արնավուտլարընն մըդատրընը արթըրմադտա օյան Օսմանլը ֆիրարիլէրինտէն թահրիք օլունակէլէն մէրգումանն Արնավուտատ, պադալըմ պու եօլա սիւլիք ելթմէք իսթէեէճէքլէ՞ր մի տիր։ Պու խուսուս չօղլուգ իհթիմալէն սէյլ տիր։ Պուրատա էֆքեարը ումմիմէեէ կէօրէ, գանտէօքիւմէքսիզին, պու իշ թէսվիեէ օլունմամեաճաղ տըր։

«Վէյլօտ Հիճա Բրամէնտէն զայպուպէթի սէպէպինտէն, հարպիեէ միւսիրիեէթինի իտատէ ելթմէքտէ օյան տախիլիեէ միւսիրիմիզ վէյլօտ Մաքօ Վրպիդա, Զէթա տէրէսինէ պաչլանըրմըշ օյան խրթիհքեատմաթ ամէլիաթընը թէֆթիշ ելթմէք, վէ պունտան գաթինագար Տուլչինօնուն զապթը իչին թէտապիրի լազըմէյի սուքէրիեէյի ելթիլիաղ էյլէմէք նէյյէթիյլէ, շու սօն կիւնլերտէ հուտուտա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։ Միւմանիլէյհ, եարբն Անթիվարիտէ, պուրատան հիւքիմէթ թարաֆքնտան կէօնտէրիլմիշ օյան գօմիսիօնա իլթիհաղ խտեճէք, վէ իհթիմալտիր քի, անընկա պիրլիքտէ Տուլչինօեա կիրէճէք տիր։

«Էվվէլիսի կիւն պուրատա վասրլ օլմուշ օյան Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթինին Զէթինէ եէնի մասլահաթ կիւզարը Մ. Պարօն Մօնթկասգօն, տիւնքի կիւն բրէնսին հուզուրունա չէղէպ, ելթիմանամէսինի թաղտիմ ելթմիշ տիր։ Պու միւնասէպէթլէ սէֆիրի միւմանիէյհ, սուրէթի ախիտէ միւնտէրիճ օյան նուրթգու իրատ ելթմիշ տիր.

«Ֆէխամէթլու բրէնս հաղրէթլերի,

«Զաթը ֆէխամէթսիմաթլերինէզտինտէ պէնտէէրինի մասլահաթ-կիւզար սըֆաթըյա թայէին իտէն Ֆրանսա ըէյիսի ճիւմհուրունուն նամէսինի սիղէրե թաղտիմ վէ իթա իլէ, քէսպի ֆախր էյլէրիմ. Մ. տը Սէն-Բէնթէն, Գարատաղ բրէնսի նէզտինտէ կէօրմիշ օյատուզու մուամէլէյի խայրխահանէյի տայիմէտէն տճիղլերինէ պահս ելթմիշ տիր։ Էօհտէյի տճիզանէլերինէ թէֆվիզ դելընան մէմուրիեէթիմէն թէօհիլի իչին, իլթիֆաթը մէղքիւրէնին հադգը չաքիրտէլերիմտէ տախի պիտիրիզ պույրուլմասընը թէմէնին էյլէրիմ։

«Պէրլին մուահէտէսինին ագտինտէն պէրի տիր, Գարատաղընը իսթիդլալիեէթի, թէքմիլ էվրօբա թարաֆքնտան թաստիգ օլունմուշ թի Ֆրանսա, միւատէթի մէտիատէն պէրու արզուլէմիշ տիր, վէ Գարատաղ միլլէթի չէճիասընը ադիրանէ սուրէթատ իսարէ ելթմէքտէ պուլունան վէ թէրագդը ու մամուրիեէթ թարաֆլըը օյան բբրէնս հաղրէթլերի, թա թըֆըլ կէնճլիքլերի զէմանընտան պէրու պունու պիրմէքտէ ադիրլեր։

«Զաթը ֆէխամէթսիմաթլերի, հիւքիմէթի մաթպուամընը հիւանի թէվէճճիհաթընա տայիմա կիվէնէպիլիրլեր, վէ պէնտէլերի, պունուն թէէմինաթընը իթա ելթմէքլիկէ Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթի թարաֆքնտան մէմուր օլմուշտուր»։

«Իչպու նուրթգա բրէնս թարաֆքնտան աթիտէքի ճէվապ ելթա օլունմուշ տուր.

«Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթի ըէյիսի էֆէնտիսինէ, Ֆրանսա մասլահաթկիւզարը սըֆաթըյա սիղնէզտիմէ թայէին էյլէնէն ելթմանամէլերինի մէճմունէյյէթի աղիմէ իլէ գապալ ելթմիշ.

«Խալէֆինիզ Մ. տը Սէն-Բէնթէնէն, Գարատաղտա-քի մէմուրիեէթի էնտասընա ճարի օյան միւնասէպաթըմզդա տայիր էզհար ելթմիկի թապիրաթը իշելթիկիմտէն տօլաեը մէճմուն օլտուզ, վէ սիղին մէմուրիյէթինիզին թէտհիլի իճրասը, վէ Ֆրանսանընն հէր վագըթ մէմիքէքէթիմ հադգընտա իպրաղ իտէկէրիզ օլտուզու վէ պէնիմ տէ կէնճլիկիմտէն պէրու դատրինի թաղտիրէ պաշլամըշ պուլունտուզուզ մուավէնէթ վէ թէվէճճիհինտա տահա զիեատտէ իսթիհսալը իչին, պէնիմ վէ հիւքիմէթիմին հիչ պիր շէյի տիրիզ ելթմէեէճէկիմիզէ, զաթը ալինիզին տախի դանի օլմասընը թէմէնին էյլէրիմ։ Ֆրանսա ըէյիսի ճիւմհուրու ճանիպինտէն թարաֆքմա պէհանընա մէմուր օլտուզունուզ թէէմինաթ, պէնիմ իչին զաեէթլէ գէյմէթտար տըր, վէ պու թէէմինաթ, միւսթադպէլտէ Ֆրանսա հիւքիմէթի ճիւմհուրիյէսինին էֆքեար վէ մէյլիեաթը խայրխահանէսինէ կիւվենէպիլմէքլիկիմ ելչին պիր ըէհին օլմաղլէ, թէէմինաթը մէգքիւրէյի մա մէճմունէյյէ գապալ իտէրիմ։»

Լօնտրանընն Օպսէրվէր զաղէթասընընն էֆքեարընա նազարէն, տօնանմա Տուլչինօնուն մուվաճճէհէսինէ կէլմէզտէն, վէխիմճէ հիչ պիր հալ վուգու պուլմաեաճադ տըր։ Իհթիմալ տիր քի, շու էնատէ պիրտէն պիրէ հալը հաղրը թէպտիլ օլունուպ, Դարատաղ իմարէթի չէհրի մէդքիւրու վէ միւհարաթընը սուլհէն եէտը զապթընա կէչիրսին։ Պունունլա պէրապէր մէղքիւր զաղէթա, Դարատաղլըլար իլէ Արնավուտլար միեանէսինտէ պիր մուհարէպէ վուգուրնի տէ իհթիմալտէն ատտ իտիեօր։ Պու հալտէ, հէր չէյ, Օսմանլը նիզամ ասքէրինին հարէքէթինտէն մէնութ օլաճադ տըր։ Պունլար, ումուզլարընա սիրահ օլտուզու թաղտիրատէ, Արնավուտ հէյլեէթի ելթիհատիեէսինին տաղլմասընա միւսատտատ իտէճէքլէ՞ր մի տիր։

Էկէրչի Օսմանլըլար պիթարաֆ դալըրլար իսէ, Դարատաղլըլարընընքն, Արնավուտլարընընքն հադգընտա կէչիպիկճէճէքլէրի զանն օլունմադտա տըր։ Տէյլի Թէլէկրաֆ զաղէթասընընքն Վիէննա մուխպիրինտէն ալտընընքն Վիէննա մուխպիրինտէն ալտընընքն մանիմաթա նազարէն, Արնավուտլարընն էսկի ուսուլտէն օլմադ իւզրէ, անճադ օն պէշ ատէտ թօպլարը վար տընը, հալ պու քի բրէնս Նիգօլանընն ասասքիրի եէտինտէքի թօպլար, անլէրէ նիսպէթէն զիեատ տիր։

Պիլաքս, էկէրչի Օսմանլըլար մուհարէպէեէ հիսսէտար օլուպ, Արնավուտլար իլէ պիրլէշիրլեր իսէ, Դարատաղլըլարը տէֆ ու թէնքիլ իսրիլէպիլիրլեր, վէ օլ վագըթ ասանմանընընքն միւսահէլէսինէ լուզում կէօրիւլիւր։ Հալ պու քի զանն օլունտուզունա կէօրէ, պէօյլէ պիր խիեանէթին մէնի վուգուի իչին, ճանիպը Պապը Ալիեէն Ռիզա բաշաեա թալիմաթ վիրիլմիշ տիր։

Հէր նէ տախի օլսա, մէսէլէ չու բատատէտ գարմիշ տըր, եանի Տուլչինօ պէհէմնահալ եագընտա Դարատաղլըլարա թէպլիմ օլունաճադ տըր։

Զբդան ճիւմաա ադշամը, սաաթ պիր բատատէլէրինտէ, Խրիսթանպօլատա էշէք չէվմէսինին էօնիւնտէ ան տէօրթ եաշընտա պիր չօճուգ, գօլթուզունտա իքի օդգա էքմէք իլէ կիթմէքտէ իքէն, պիր իքի քիչի իւղէրինէ հիւճուում խտիպ, պօղաշընտան պօղմադ տէրէճէսինտէ սըգարագ, գօլթուզունտա քի էքմէքլերի ճէպրէն արմըշլար, վէ չօճուզուն ֆիղան ու ֆէրեատընտան գօնշուլար եէթիշէնէ գատար ֆիրար ելթմիշլէր տիր։ Պու վուգուտթ վէ պունա մանէնտ վուգուտթլար պիր գաչ տէֆա տըր օլմահէլրտէ վուգու պուլմադտա օլտուզունտան, վէ պու վուգուտթլարա, տապահլաեէն էրքէն վէ ադշամըրը պիր վէ պիր պուչուգ բատատէլէրինտէ չարշըրընընքն էնտիկի վէ չէդտըզը վագըթ, պիր թագըմ ուլդունուզ ատէմլերին սիրէրտէ կիղէնէրէք, ճիւրաթ ելթմէքլերի իշիտիրմէքտէ պուլունտուզունտան, չարշըրը էնիպ չէդտըզընտա գօրդու հիսս իլլէմէքտէ իմիշ։ Մահէլլի մէղքիւր, Հասան բաշա մէրքէզինին վէ Լալէլի ճամիսինին արասընտա պուլունուպ, Զաղթիեէ նէզարէթի թարաֆքնտան զիրը օլունան մահէլլէրտէ պիրէր զապթիեէ նէֆէրի պէքլէթիրիլմէսի, մէղքիւր ուլդունուզլարընն էօնիւ ալընճաղը վէ չարշըրընընն բահաթճա օրալարտան կէչիպ կիտէպիլէճէկի թապէի

օրմաղէ, պու խուսուս նազարը ի-թինաեա ալընարագ, իճապը իճրա-սքնա հիմմէթ պույրուլաճաղը գա-վիէն մէմուլ օրունուը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Շու աթէտէքի պէնա, բազար իրթէսի կիւնքի Թէրճիւմանը Հա-զըգաթաա օգունմուշ օրուպ, վէ չայեանը տիգդաթ պուլունտու-ղունտան, այնէն տէրճ իլէ, օր պապտէ պաղը միթալաաթ պէեան իթմէքլիկի վաճիպէտէն ատտ իտէ-րիզ։

Պու ալէմտէ չօգ ատտմ չօգ չէյ եաբապիլիր. ֆագաթ, չօգ չէյ, վէ եախօտ պիր չէյ եաբմադ մա-րիֆէթ օրմանբպ, իլա մարիֆէթ, իյի չէյ եաբմադ, վէ ֆայիտէլի չէյ եաբմադ տբր։

Պիր վագբթտան պէրու, զաղէ-թալարբմբզ, նասրլ քի պաշդա տէֆա տախի սէօյլէմիշիզ տիր, պիր Ֆիւրա մէսէլէսի աչարագ, թիւրք-ճէ զաղէթալար իյէ միճաատլթա պաշլամբշլար տբր. վէ պիզ իսէ, էօյլէ միճաատլէլէրատ, պաշդա վագբթլարտա, մէյտանը քիմսէյ պբրագմադ, վէ եախօտ հիչ տէ-յիլ իսէ, հէր քէսատն էվվէլ աթբ-լբր ի.քէն, պու մէսէլէտ, պիրթիւն պիրթիւն ֆարգլբ պիր թարիդ թու-թարագ, բէ.ք խաֆիֆ սուրէթատ կիչտի.քտէն պաշդա, միլլէթիմիզ զաղէթաճբլարբնա տախի, միմբին օրտուղու մէրթէպէ, աթէշ իւզէրի-նէ կաղ տէօքմէ.քտէն իսէ, սիւ.քիւ-թի իթթիխաղ իլէ, միճաատլէ աթէշինին սէօնմէսինէ, վէ ի.քի միլլէթ պէյնինտէ հիւսնի մէվէտ-տէթ հուսուլինէ չալբշմալարբնը, խալխանտէ նասիհաթ իթմիշիզ տիր։

Չիւնքի պիզ, Անատօլունուն հա-լինի սայիրլէրտէն զիեատէ պիլտի-կիմիզտէն, մէգ.քիւր միճաատէտեո միլլէթիմիզ իչին, զայէթլէ զարար-լբ, վէ էմրի պասիրէթէ մուզայիր կէօրմիշիզ տիր։

Պիր թագբմ պօշ գաֆալբլար, պիզիմ պու թարիդ վէ պու նասի-հաթբմբզտան մէհնուն օրուպ վէ թէշէ.քքիր իտէճէ.ք եէրտէ, մու-զայիրի օրարագ, կիյեա միլլէթի-միզին զարարբնը իսթէմէ.քտէ, վէ խայինճէ նասիհաթ վիրմէ.քտէ.յիզ կիպի, օնա տախի էնիյլի մանէա-լար վիրմիշէր, վէ հաթթա ճասուս տուր, շու եա պու մահէլլատէն... միլլէթի զամ իթմէ.ք իչին այբգ ալմագտա տբր, վէ Ֆիւրալէրին վէ Զէրքէսլէրին թարաֆլարբնը թութ-մագտա տբր, անքն իչին սիւ.քիւթ իթմէ.քտէ տիր, վէ զայրիհիւմ, վէ զայրիհիւմ, տիմէ.քիկէ պիզէ, պիրա ինսաֆ ճէսարէթ իթմիշէր տիր։

Պիզիմ իչին զարարը եօգ տուր. չիւնքի, տատէթ պէօյլէ տիր, միլլէ-թինէ խբտմէթ իտէնին, տայիտա հա-գարէթ իշիտիր օրտուղունու պիզ պիլիրիզ, վէ չօգտանտա պէրու ա-լբշմբշբզ տբր. լաքին, շունա էսէֆ իտէրիզ.քի, նասրլ քի թաշրարար-տան ալտբղմբզ խապէրլէր տէ թաս-տիգ իթմէ.քտէ տիրլեր, մէգ.քիւր միճաատէլէլէրին զարարլարբնը տօղ-բուտան վէ տօղատբատան, զէվալը էհալիմիզ չէ.քմէ.քտէ տիր։

Ինշաալլահ պիզ եանբլմագտա օր-մուշ օրալբմ, էկէր պիզ քէնտի թէ-ֆէ.քքիր վէ քէշֆիմիզտէ եանբլ-մագտա իսէ.ք, օնտան միլլէթիմիզէ պիր զարար կէլմէզ, զարարը պիզէ օրտր, եանի, քիչիւ.ք տիչմիչ, վէ եախօտ եանբլմբշ օրտրուզ. լա-քին, էկէր եանբլմագտա տէյիլ ի-սէ.ք, զարարբնը էհալիմիզ չէ.քէճէ-կինտէն, եազբգ տբր պու էհալիյէ, ագբլբլար քիմլէր իսէ, խօտպինլի-կի, վէ զարաղ ու նէֆսանիյէթի պէր թարաֆ իտէրէ.ք, եազարբղլա-բբմբզ իւզէրինէ կիւզելճէ միւթա-լաա իթմէլի տիրլեր. էօյլէ, պուրա-տա, Իսլամանպօլտա, բահաթ բահաթ օթուրուպ տա, պօլպօլ վէ սէրպէսթ սէրպէսթ եաղմադ վէ սէօյլէմէ.ք հիւնէր տէյիլ տիր. հէր չէյին սօ-նունու վէ քեարբնը զարարբնը տիւ-շինմէլի վէ հիսապ իթմէլի տիրլեր։

Պիզ ինատճբ տէյիլիզ, պիզ քի-պիր տէ տէյէլիզ, իշթէ խալխանէ օրարագ, վէ թէ.քմիլ խալբը շահիտ թուլթարագ, մէյտան օգուրուզ, միլլէթիմիզտէ ագբլբը, վէ քեամիլ, վէ սահիպ թէճրիւպէ, վէ պի թա-բաֆ զաթլարտան միւրէթթէպ պիր գօմիսիօն թէչքիլ իտիլսին, վէ պի-զիմ եաղբգլարբմբզը ճէրհ իտէ-պիլէճէ.ք, վէ եախօտ զարարբը, հագդսբզ, վէ եանլբշ կէօրէն վէ աեբպլաեան հէր քիմ վար իսէ, պուեարբունլար կէլսինլէր, գաբ-շբբգբը սէօյլէշէլիմ, վէ մէգ.քիւր գօմիսիօնտա մուհաքէմէ իտիպ քէնտի հիւքմիւնիւ վերսին, էկէր պիզէ հագդսբզ աերլէր իսէ, պիզ ատէ-նէն մաղսուր տիւրլիզ, եօգ, էկէր հագդսբզ իսէ.ք, գաշշբբգ, պիր միւ-քեաֆաթ տէյիլ. հաթթա պիր թէշէ.քքիր պիզէ իսթէմէ.յիզ. էլ-վերիր քի, շու շարբբգ կիտիշէրտէն կէրի տուրուրսուն, վէ էհա-լիմիզ, շիմտի վէ իլէրուտէ, տիւշար օլաճաղը, վէ օրմագտա պուլուն-տուղու զարարլարտան վէ թէհլի-քէլէրտէն գուրթուլսուն։

Թիւրքճէ զաղէթալարտա Ֆիւրա-լէրի թահրիք իտիճի, շիմտիյէ գա-տար Նիչէ պէնտէր եազբլբը, վէ աթիաէ.քի պէնտ իլէ տախի, ա-շի.քեար սուրէթատ թահրիք իտիլ-ա.քտէն պաշդա, պա՛զբնբզ, նէ՞ տէնիմէ.քտէ տիր, «Աֆերին էրմէ-նիլէր, պիզ շիմտիյէ գատար զաֆ-լէթ ույդուսունտա իտի.ք, սիզ պի-զի ուեանարբարբնբզ, սիզ վէ Էվրօ-բա Խրիսթիեանլբզ զայրէթի կիւթ-մէ.քտէսինիզ, պիզ տէ ազլբմբզը պաշբմբզա ալարագ, վէ հէր ճիսս վէ միլլէթտէն պուլունան Միւսլի-մանլարը էթթիհատտար վէ ճէմմ-եէթլէր թէշքիլինէ, Խալանբզ զայ-ըէթինի կիւտէճէ.յիզ» տէէօրբար։ Վէ պունու ատսթճա սէօյլէմէ.յիզ, իյա, դարագ վէ ատտավէթ իւզրէ սէօյլեօրբար։ Էյ միլլէթիմիզ ա-գբլբլարբը, նէ՞ տէրսինիզ, պուն-լարտան պիզիմ իչին պիր իյիլ.ք ատոդաք մը, սիզին ազլբնբզ վէ վիճ-ատանբնբզ շէհատէթ իտէ՞ր մի, էկէր շէհատէթ իտէր իսէ, իչինիզէ տէ-վամ իտինիզ. ֆագաթ, սիզէ եա-լբնբզ պիր շէյ խապէր վերէլիմ։

Մաշիմ եա, Անատօլուտա, օն-պէշ միլիօն դատար խալգ վար տբր, վէ պունդարտան անճագ ի.քի միլիո-նու Հայ օրուպ, վէ օն իւչ միլիոնու Իսլամ տինինտէ տիրլեր, վէ պրա-գալբմ ծղարբն սայիր ճիհէթլէրճէ գուվվէթ վէ գուսարէթլէրինի, Հայ-լարբմբզ, պու ազբգ վէ պու տա-զընբգ հալլէրինտէ, հէր թարաֆ-տա վէ հէր եէրտէ, մանթլագ սու-ըէթտէ, Իսլամլար իլէ գօճուլուգ իտիպ, վէ օնլար իլէ ախզ ու ի.թա իտէրէ.ք, վէ իշ վէ սանտթլարբնը վէ թիւճճարլբգլարբնը, վէ չէրթճի-լի.քլէրինի իճրա իտիպ տէ, էթմէ.ք բարասը չբգարմագբգ իչին, կիճէ կիւնտիւզ տաղլարտա պաեբրլարտա վէ տէրէլէրտէ թէրէլէրտէ կէզիպ տօլաշմադբգտա միւհթաճ վէ մէճ-պուր պուրմանագտա տբրլար. իմ-տի, մէգ.քիւր Թիւրքճէ զաղէթա-լարը օգուեան պու գատար միլիօն Միւսլիմանլար իչինէ, պու զարաղ վէ պու ատտավէթ թօխումու է.քիկը տէ թահրիք օրունուրլար իսէ, պբրա-գալբմ ատյիր ճիհէթլէրի, եալնբզ շու ախզ ու ի.թա ճիհէթինճէ, Իսլամ-լար, Ֆիւրալէր, վէ Զէրքէսլէ՞ր մի զարարը չբգաճագլար տբր. եօգ-սա Հայլարբմբզ մը զարարը չբ-գաճագլար տբր. վէ պու զարար-լարբն տէֆինէ վէ մէնինէ տէ, պիզիմ զաղէթալարբն եազարբղլարբ միւգ-թէսիր օլաճա՞գ մը տբր, եալնբզ պու նօգթանբն տիչինիս լմէսինի իսթար վէ ըէճա իտէրիզ։

ՔԵԱՇԿԻ ՕԼՍԱՃԱՂ ՏՍ.

«Պու սէրլէվհատ էգբիլ-եասբնտան պիր մթպաամբ-գա պէնտի ամիյէբմիշ տիր։

«Մարտարիր է

«Պէն Վանլը օր վէ էրմէ-նիճէյի չօճուղլուպէրի էօյ-բէնտիկիմ ճիհէթանպօլտա էրմէնի հրուֆաթբպէլէ.յիպ, զաղէթալարբնը գատաբմ. սիզտէ էրմէնի միմ պու-լանմամաբղը ճիհէթլբ էրմէ-նիճէ եաղբլան զաարբ օգու-մաղբնբզ. իմտի, պէ խապէր վերիրիմ քի, Ֆիւր պիր ճէ-միյէթի իթթիհատ.ք.յիզի գա-զիյէտի, էրմէնի զալարբնը օլ գատար թէլաշա տիմիշ տիր.ք, թարիֆ գապտամէզ. բէ.ք տէ աշբգտան աշբգպլ իսէ տէ, դաբալբտան դաբալբլտան, պու ճէմիյէթի իթթիհատ, կիւեա ումում էրմէնիլէրի վէ ամ իչին օլաճաղբնտան պահպէվալը էր-մէնի էհալիյի թահրիսատտան, պունու տախի նատիէրինէ սերմանէ խոնմիշէր։

«Իսթիխպար իյլէտմէ կէօրէ, պուրաճա պաղը սիտաեա, վէ էվրօբաճա պիտիւ.ք յիւ.ք եէբ-լէրէ միւրաճաաթ իսէ.ք, իշպու Ֆիւրա ճէմիյէթի իթթիհատիեէսի ալէ.յհինէ, էֆ.քեարբ մումիյեէյի թէհլիյեէ իթմէ.քտէ տէր։

«Անէմ պիրիր.ք, հէզ Ֆիւրա-լէր պիր ճէմիյէթ ուրէթինտէ իթթիհատ իթմէմիշէրսիր. պէօյ-լէ պիր իթթիհատ.ք.յի օլա, հէմտէ օլաճագ տբր. իսա, կէրէ.ք Տէրիսատաեթտէ վէ կէրէ.ք Անա-տօլուճա պիտիւ.ք շէհիրքտէ պու-լունան կէօզիւ աշբգ Ֆիւրալէրին, քէնտիկէրինի թէհլիյեէյլեեն ա-զիմ պիր ֆէլաքէթէ մուգադիլ կէօզէրի պիրտէն պիրէ ուշբմբշաբբ-պասուսուս Ալլահ սիզտէն բաղի օլ-չան տախի սիզ օրտունուզ. զիրա, հէր նէտէն տօլայը իսէ, սայիր Օս-մանլը զաղէթալարբը, պու իրշատտ պուլունմատբգտան մատտա, Ֆիւրա-լէրի իթթիհատտա հէման պէտխայ-լէրէ իշթիրա.ք տախի իյլէտի.քլէրի-նէ տատա իթմէտ եէրի վար տբր։

«Պիր գաշ մահա կէլինճէ.յէ գա-տար, էրմէնի ուզալտը պիզի տախի քէնտի տավալարբնա թէշրիք իթ-մէ.ք իչին, խմէտի.քլէրի շէ.յ եա-լբնբզ մէմիլ.քէթին մուամուրիյէթի օրտուղունտան, վէ էրմէնի վէ Ֆիւրա հէբ պիր ասբլտան, վէ պիր վամտան էվվատբ պուլունտուղլարբնտան, ֆիլանտան ֆէսթէ.քիվտէն պահ ի-տէրլէր, վէ էկէր պիզ տախի իսլա-լթ տատտասբնա դբեամ իտէճէ.ք օլուր իսէ.ք, էվրօբանբն պիզէ բէ.ք զիեատէ մուամլէնէթ իտէճէկինտէն տէմ վուրուրլար իտի։

«Պու սէօզլէրէ ինանմագ պիզէն պայիա տիր եա՛. ֆագաթ, շիմտիյէր-տէ արթբգ հէր բէրտէ.յի դալբբ-բզդարբնտան, հէր էմէլ մէ.յտանէ չբգաբ. պիզիմիյ իթթիհատ ար-զուսինտէ պուլունան վամտանտաշ-լարբմբզբն, հագդլարբմբզտա.քի ա-սբլ նազարիեաթը, պիզի դանը գա-թիլ վէ ինսանլարբն էշնա վէ էա-նատը կէօրմէ.քտէն իսպարէթ պու-լունտուղու անբաշբլար. էվրօբանբն միւրատ իյլէտիկի խալտաթ օրտու-ղու մէ.յտանէ չբգաբ, Ալավլար էհ-լի Իսլամ հագդբնտա հէր նէ եաբ-սալար ճայիզ օրտուղունու, պուրուն վէ գուլադ քէսէն վէ կէօղ չբգա-բան Դարատաղլբարբը, «անլէր պիր վագբթ եիւզլէրճէ Միւսլիմանը, եիւզլէրճէ տօմուզ իլէ թբբանբա իթտակէր» տէյի ալդբշլաեան ինն-կիլիմէրբա պաշ վէ.քիլի իլան իթտի-

«Հալ պու.քի, Անատօլու խոլտա-թբնը թէբվիճ իտէն տախի պու-ա.վէլէթ տիմէ.ք օրտուղունտան, իշ-թէ անբաշբլբբ.քի, խոլտաթտան մէրամբ նէ իմիշ։

«Հէր թարաֆտան պիզիմ իլէ խու-սուսէթի օրունտուղա հալտէ, պիզ եանի Ֆիւրալէր տէյիլ, պէլուսում Միւսլիմանլար նէ՞յնն ճէմիեէթլէր թէշքիլ իթմէեօրուզ. Ռումլարբն, Պուլղարլարբն, էրմէնիլէրին հաթթա եէհուտիլէրին տախի ճէմիյէթլէրի վար տբր. եէհուտիլէր եալնբզ թա-բագդբեաթը մէտենիյէ իյէ իշթիդալ իտէրէ.ք, սիեասիեէ.յէ գ ադբշմաեօր-լար զանն օրունմասբն. աշբգտան ա-չբգա չալբշմագա բարաքէնտէ.ք-բի մանի օրուեօր, եօգսա, անլէրին տախի, Գուստու շերիֆ թարաֆլա-բբնտա վասի պիր արագի միւպայ-եաստ.յա, պիր հիւքմէթի եէհու-տիյեէ վիճուտ էկթիրմէ.ք իչին, Պապը Ալիեէ արզը թէ.քլիֆ իյլէմիշ օրտուղլարբնը պի՞լմէեօրմուեուզ։

«Հասբլբ, հէր.քես չալբշբեօր. հէմ տէ պիզէ հիճուսմա չալբշբեօր. եա-լբնբզ պիզ չալբշմանեօրուզ. հէմտէ ալէ.յհիմիզտէ խոկէն հիճուսմարա դարշբլբգ, միւտաֆտաեա չալբշմա-եօրուզ։

«Ամճապա խոթիգալբմբզբն,թէմա-միյէ սալմ վէ էմին օրտուղունո՞ւ մու թիգատ խոեեօրուզ, հէյեու-հա՞թ, տիչմէնէրբմիզ տիեօր.քի, չէ.քակինիզ ֆէրա.քէթէր հէնուզ պիր մուգատտէմ տիր, տարբ նէ-թայիճ կէլէճէ.ք տիր, պիզ խսէ, ֆէլա.քէթին կէչմիշ պիթմիշ օրտու-ղունու խուլեատէ.յիզ։

«Ֆիւրա, Արնավուտ, Արապ ֆի-լան տէյիլ, ճիւմիէմիզ Օսմանլբբգ նօգթայի նաղարբնտա թթիհատ իտէրէ.ք, պու կիւն գուվվէթի զատ-ֆէ միւպէտտէլ օրան տէվլէթիմիզին թէմամիյլէ գօրուեամատեաճաղը խո-թիգպալբմբզը գ օրումալբեբգ, խո-թիգպալ հագբգաթէն թէհլի.քէտէ տիր, Արնավուտլուգ, Ռումէլի, Ա-նատօլու, Ֆիւրատտան, Արապիստ-տան հէր թարաֆ պիր նէվի թէհլ-ի.քէ ալթնտա տբր, պու թէհլի-քէլէրաէն միւտաֆտա, հէր թա-բաֆտա ճէմիյէթի իթթիհատիեէ թէչքիլինէ միւթէվագբֆ տբր։

«Պունտան ալթբ մահ մուգատ-տէմ, Ռումէլի տիչարբ ֆէլաքէթ օլտուղու զէման, պէն Ֆիւրատիս-թանբ էմին զանն իթտիկիմ իչին, պաեայը միւթէսէլլի խոմ, շիմտի թէհլի.քէ, Ֆիւրատտան իչին եիւզ կէօսթէրմէկէ պաշլաեընճա, կէօզ-լերիմ բաթլարճասբնա աչբլբը, իհ-թիմալ քի սայիս մահէլլէր էհալիսի, պէնիմ ալթբ մահ ագտէմ օրտու-զում կիպի, հէնուզ միւթէսէլլի պուլունսաեօր, լաքին, Գարատաղ մէսէլէսինտէն սօնրա, մէսէլէյի մալիեէ, տահա սօնրա մէսէլէյի խա-լահաթ տէյի, պիզիմ ալէ.յհիմիզտէ հիճուսմէր պիթէճէ.ք թիւքենէճէ.ք տէյիլ տիր։

«Մէսէնճբը զաղէթասբ ճէմիյեաթը իթթիհատիյէ մուզիրը մի կէօ-բիւեօր։ Էվվէթ, պէտխահլարբմբզ իչին մուզիրը տիր։ Անլէր պիզի խէվալը զաֆլէթտէ կէօրմէ.ք խա-թէրլէր։

«Ճէմիյաթբ իթթիհատիյէ մուզիրը մի. Ահ, քեաշքի օրա, հէր թա-բաֆտա օրա տա, մէրթէպէյի նէ-ֆիլ կէօրիրսէ, հէմ տէ օլաճադ. զիրա, արթբգ ալէ.յհիմիզտէ.քի թա-սալուութլար պու տէրէճէլէրէ գա-տալուութլար պու տէրէճէլէրէ գա-տար մէ.յտանէ չբգնճա, Օսմանլբ-տար էլպէթթէ ուեանատաղլա՞ր։

«Էկէր շիմտի տախի ուեանմազլար խէ, մատազլահ, խապբ էպէ-լտիյէ վարմբշ օլաճագլարբնա ինան-մալբ տբր։»

(Թէրճէմանբ Հ-ուբէթտ)

* *

Մա մէմնունիյէ զաղէթալարբ-մբզտա օգունտուղունա կէօրէ, հէ-լէ կէչէն հաֆթա, Ներսէս Սրբա-զան հաղրէթլերի, պաշ վէ.քիլ Սա-յիտ բաշա հաղրէթլերինէ կիտերի.ք ըէամի թէպրի.քի իճրա իյլէմիշ տիր։

ՀԱՄԻՅԵԹ ԲԻԵԱՆԳՕՍՈՒ

Պունտան չէնտ մահ մուգատէմ, Ադապեան վարժարան նամբնա գալմբշ օլան պօրճումուզուն քեամիլէն գաբատբլմասը արզու վէ մագ-սէտկէլէ, վէ պաղը տօսթլարբն սայ ու հիմմէթիյլէ, մէ.քթէպի մէզ-պուր էշեասբնտան, շու աթիաէ.քի էշեանբն, պէհէր պիլէթի ի.քիշէր մէճիտիյէ օրարագ, վէ 400 պիլէթտէն իպարէթ պուլունարագ, բիեան-գօնուն տա, պօեա գ օնուլմասբնա գարար վիրիրմիշ, վէ մէգ.քիւր բիեանգօնուն տա, հաղիրանբն խիթամբնտա չէ.քիլէճէկկի վատ իտիրմիշ իտի իսէ տէ, տա-յիր պիր գաշ սէպէպլէրտէն պաշդա, պիլէթլերտէն պիր մբգտարբ թաշրատտա պուլունուպ, վէ պիր մբգտարբ տախի պուրատտա դարմբշ օրտուղունտան, շիմտիյէ գատար թէէիրիրինէ մէճպուրիյէթ հասբլ օրմուշ իտի իսէ տէ, մազուր տիլէյերէ.ք պէեան իտէրիզ.քի, մահը հալին 28ինճի օ պիր բազար կիւնիւ, Իսթանպօլտա Ուզուն չարշը պաշբն-տա վագբ Շէրիֆ բաշա խանբնտա իւսթ գաթտա, Մօստիյեան էֆֆէնտի օտասբնտա չէ.քիլէճէ.ք տիր։

Պու բիեանգօտան տարբ մագսէտ, սահիհէն բիեանգօ տիմէ.ք օրմաեբպ, իլա նասրլ քի անլաշբլմագտա տբր, պիզիմ, մէ.քթէպի մէզպուր պօր-ճունտան գուրթուրմամբզ նիյյէթիյլէ, պիր նէվի իեանէ տիմէ.ք օրա-ճաղբնտան, վէ մէգ.քիւր պիլէթլերտէն, միւվէզզիմիզ Միրիճան աղա եանբնտա պուլունաճաղբնտան, զէվաթբ համիյյէթմէնտանբն, էկէր ճայիզ կէօրիւլիր իսէ, պիրէր թանէ, եէվմի մէզպուրտէն էվվէլ իս-թէյիպ ամմագբղա հիմմէթ վէ համիյյէթլերինի, խասսէթէն ըէճա իտէրիզ։

Նասրլ քի կէօրիւլմէ.քտէ տիր, պու համիյյէթ բիեանգօսունուն պիլէթլերի, եալնբզ 400 ատէտ օրտուղու հալտէ, 100 ատէտ պիլէթ, պիյիւ.ք եա քիչիւ.ք պիրէր շէյ գագանաճագ տբր։

ԳԱԶԱՆԸԼԱՃԱԳ ՕԼԱՆ ԷՇԵԱԼԱՐ

			գբյմէթի, մէճիտ
1	Պիլէթ	Պիր էլէ.քթրիք մա.քինասը	100
2	»	Պիր եաղբ պօեա իլահէ բէսմի, պօյ 110 վէ էն 90 անթմբրօ	90
3	»	Պիր ճէսիմ քիւթիւպխանէ	80
4	»	Պիր աֆիսէ 6 մումու վէ 6 տա տիմար շամանլարբ .	70
5	»	Պիր թագբմ հայմանաթ, նէպթթ վէ մէատին գօլէ.քսիճնու	70
6	»	Ի.քի արշբն պօեունտա պիր գբշ լէ պիր էր.քէ.ք արճանը	50
7	»	Իւչ եիւզ քէրրէ պիյիւաիւր պիր միքրոսգօբ . . .	40
8	»	Պիր տի.քիչ մա.քինասը	30
9	»	Պիր ալէա քէման	20
10	»	Պիր Պիղմաբ.ք վէ պիր Մօլթ.քէ արճանլարբ	10
11	»	Պիր Ինկիլիզ գ ուբեա բրէսի	10
12	»	20 օդդա թարթաբ եայլբ պիր մութպախ դանթարբ .	10
13	»	Պիր անթիգա կիթարա	10
14	»	Պիր ճէտիա դարեօլա	10
15	»	Պիր ուֆագ մէրմէրլի թավլին	10
85	»	տախի, պիրէր լայրիշիմ վէ գբլապանլբ թիւթիւն քէսէ-սի դաղանաճագ տբր։	100
			700
		100	

ԻԼԱՆԱԹ

Սալիֆ իւզդիւբը մահլուլաթը, ոսկան եէսի սէնէսի շէհրի շէվվալը միւբերէմինին օն պէշինճի բազար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն, շէհրի մէզբիւրուն եիկիրմի իքինճի բազար իրթէսի կիւնինտէ տէկին, պիր հաֆթա զարֆընտա, միւզայիտէյի իպթիտայիյէրի իճրա զբԼԼ-նտաճաղը, Վ.ադբի, վէ Թէրճիւմանը Հագբդաթ, վէ Լա Թիւրքի, վէ Մանզումէի Էֆքնար զաղէթալարը.լա նէշր ու իրան օլունարագ, միւտէթի մէզբիւրէ զարֆընտա, պունդարը միւզայիտէյի իպթիտայիյէրի լէտէլ իճրա, պէտէլաթը սէզբիւրէ իկէ թալիպլէրի իւղերլերինտէ թէզարրիւբ իթմիշ, վէ շէհրի մէզբիւրուն եիկիրմի իւշինճի սալը կիւնինտէն իթիպարէն, շէհրի մէզբիւրուն եիկիրմի պէշինճի բէնճէմպիհ կիւնիւ, սաաթ ոսկուզ պուչուզա գատար, իւչ կիւն զարֆընտա, միւզայիտէյի զաթիյէլերի իճրա օլունաճաղընտան, զամմ իկէ թալիպ օլանլարը, էյեամը մէզբիւրէտէ, սաաթ ալթընտան ոսկուզ պուչուզա գատար, էվգաֆը հիւմանուն խաղինէ էնճիւմէնինէ կէմէրլերի, վէ միւտէթի մէզբիւրէ խիթաֆընտա գարարատաէրլերի քէշիտէ օլունուպ զամմ զապուլ օլունմահաճաղը, սուբէթի գաթիյէտէ իլան օլունուբ (1)

38 · · 6,667 · · 3,000 · Պօղաղ իչինտէ, Արնավուտ գարիյէսինտէ, պիրինճի ճատատէտէ 50 զիրա արսատա մէպնի, սէնէվի 1 250 զբ· քիրալը պիր պապ քէրէսթէճի տիւքքեանընընը ալթը հիսսէ իթիպարիյէ պիր հիսսէսի։

15, վէ 13, վէ 11, վէ 9, վէ 26, վէ 17, վէ 4, վէ 2. վէ 29 · · 8 334 · · 8,334 · Դասբմ բաշատա, Ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ, մէտրէսէ վէ հէմէնիճիլէր սօգաղընտա, թէրպիան 3,100 զիրա արսալը ճամէ-քեան վէ պէքեար օտալարը, վէ հաթապ մահէլլի, վէ մա միւշթէմիլթի, շէհրի 3000 զբ· քիրալը Զիֆիթէ համմամընն 36 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

11 · · 20,000 · · 18,700, Ամյնալը չէշմէտ, Ամմաբը մէսճիտ մահէլլէ-սինտէ, Թէրէպաչը սօգաղընտա, թէրպիան 120 զիրա, պիր սարնբճ վէ պիր մաի միւշթէմիլ պիր զբԼԼ արսանընն սիւլուսան հիսսէսի։

48 · · 20 3750 · · 2,550, Դալաթատա, Ճամիի ճէսիտ մահէլլէսինտէ, Քիւրէքճիլէր ճատատէսինտէ, 35 զիրա արսատա մէպնի, շէհրի 200 զբ· քիրալը ալաչապ պիր պապ քիւրէքճի տիւքքեանը կէսիկինին, սէքիզ հիսսէ իթիպարիյէ պիր հիսսէսի։

42 · · 6,667 · · 3,000, Պօղաղ իչինտէ, Արնավուտ գարիյէսինտէ, Պիրինճի ճատատէտ 50 զիրա արսատա մէպնի, սէնէվի 1,250 զբ· քիրալը պիր պապ մաղազա վէ քէրէսթէճի տիւքքեանընընը ալթը հիսսէ իթիպարիյէ պիր հիսսէսի։

8 · · 400 · · 400 · Ֆաթիհ գուրպինտէ Մազնիսալը Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ, Լանճա սօգաղընտա, թէրպիան 50 զիրա արսատա մէպնի սէնէվի 40 զբ· քիրալը պիր պապ մուլթապ տիւքքեանընընը զբԼԼ ագճէ իթիպարիյէ 13 ագճէ պիր բուլ հիսսէսի։

2 վէ 1 · · 4,000 · · 3,500 · Պօղաղ իչինտէ, Պէպէք գարիյէսինտէ Պանգօ սօգաղընտա թէրպիէն 65 տէսնիմ պիր զբԼԼ չիլէք թարալարընն օն հիսսէ իթիպարիյէ պիր հիսսէսի։

289 · · 10,000 · · 7,000 · Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Մահմուտ բաշա ճատատէսինտէ 25 զիրա արսատա մէպնի, շէհրի 350 զբ· քիրալը քեարկիր պիր օտաեր միւշթէմիլ պիր պապ քեաղըճը տիւքքեանը խումս հիսսէսի,

12 · · 2,500 · · 2,000 · Եինէ Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Պէզճիլէր սօգաղընտա 35 զիրա արսատա մէպնի շէհրի 180 զբ· քիրալը քեարկիր պիր պապ հալաճ տիւքքեանընընը խումս հիսսէսի։

63 վէ 15 վէ 49 · · 10,000 · · 7,000 Թահթա գալէա գալէատա, Բիւսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ, Թահթա գալէա տէրուինտէ թէրպիէն 150 զիրա արսատա մէպնի, Ֆէսնա [illegible] կիր տուխան ֆաղրիգաը, վէ իթթիխանլինտէ իքի պապ տիւքքեանընընը խումս հիսսէսի։

4 վէ 3 · · 3,300 · · 2,500 · Պաղչէ գաբուսու գուպինտէ, Խուպեար մահէլլէսինտէ, Համբարիյէ իմարէթի խանը տէրուինտէ, իճարէյի վահիտէի, թէրպիէն 90 զիրա, վէ շէհրի 150 զբ· քիրալը իքի պապ օտաընընը խումս հիսսէսի

4 վէ 3 · · 3,300 · · 2,500 · Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Բիւչիւք Երլաբզ խանը սօգաղընտա, թէրպիան վէ թախմինան 70 զիրա արսատա մէպնի, շէհրիյէ 300 զբ· քիրալը քեարկիր իքի պապ պէքեար օտաընընը պէշ հիսսէ իթիպարիյէ պիր հիսսէսի։

8 · · 7,000 · · 5,000 · Եինէ Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Պէզճիլէր սօգաղընտա թէրպիան 40 զիրա արսատա մէպնի, ֆէվգընտա պիր օտաա, վէ շէհրիյէ 350 զբ· քիրալը քեարկիր պիր պապ ըէսիմճի, էյեեամ հավլիճի տիւքքեանընընը խումս հիսսէսի։

127 · · 10,000 · · 5,000 · Դալաթատա, ճամիի ճէսիտ մահէլլէսինտէ, ֆէրմանէճիլէր սօգաղընտա, 7 զիրա 6 բարմաղ · վէ շէհրի 60 զբ· քիրալը պիր պապ ֆէրմանէճի տիւքքեանը միլքի իլէ, դուլէյի զէմին մահէլլինին պիւթիւնիւ։

12 · · 1,000 900 · · Պաղչէ գաբուսու խարիճինտէ, շէյխ Մէհէմմէտ զիյանի մահէլլէսինտէ, Էմին էֆենիւ ճատատէսինտէ, շէհրի 12 զբ· քիրալը պիր պապ մանավ մախզէնի միլքինին նըսֆ հիսսէսի։

143 · · 12,500 · · 9,000 · Թաշ գատապ գուրպինտէ, Սէլչուզ սուլթան մահէլլէսինտէ, Թօր գաբու ճատատէսինտէ, թէրպիան 4,114 զիրա, վէ 160 զբ· քիրալը պիր գբԼԼա պաղչէնին նըսֆ հիսսէսի։

7 · · 20,000 · · 8,500 · Շէհիր էմինի գուրպինտէ, Էրէկլի մահէլլէսինտէ, Էրէկլի ճամիի չէրիֆ սօգաղընտա, թէրպիան 80 զիրա արսատա մէպնի, իքի օտա, վէ պիր ախբր, վէ պիր մաի, վէ 2,220 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ վէ պաղչէնին պիւթիւնիւ։

· · · 40,000 · · · Դաբանը սաղբդ գուրպինտէ, բիւեատ խակէլէսի իթթիխանլինտէ վաղբ, պէր մուճիպի խարիթա, պիհիսսաղը թէրպիի 150 զիրա պիր գբԼԼա արսայի խալիյէնին պիւթիւնիւ։

· · · 625,100 · · · Տէրիսաատէթտէ, Ֆէնէր խակէլէսինտէ, Գբլ պարնու նամ մահէլլտէ, պէր մուճիպի խարիթա, պի հիսսաղը թէրպիի 6,251, զիրա մահէլլին պիւթիւնիւ։

· · · 110,000 · · · Դուլէ գաբուսունտա, Պէսրէտաին մահէլլէսինտէ, Եաշմաղ սբ.յրան ճատատէսինտէ, Դբպլէ սօգաղընտա, պէր մուճիպի խարիթա 554 զիրա պիր գբԼԼա արսանընն պիւթիւնիւ։

11 · · 3,000 · · 1000 · Տիման եօլունտա, Ամիդ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ, Սօֆճու խանը տէրուինտէ, օրթա գաթատա, 30 զիրա մահէլլ իւղերինէ մէպնի, շէհրի 40 զբ· քիրաեը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտաանընն պիւթիւնիւ։

8, վէ 6, վէ 13, վէ 12 · · 60,000 · · 20,200 · Պէյօղլու գուրպինտէ, Բեաթիպ Մուսթաֆա չէլէպի մահէլլէսինտէ, Գալթաճը չբգ մաղընտա, թէրպիան 130 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, 12 օտա վէ 4 սուֆա, վէ պիր մաի, վէ շէհրի 400 զբ· քիրալը քեարկիր վէ ալաչապ 4 պապ մէնզիլինն պիւթիւնիւ։

7, վէ 6 · · 30,000 · · 12,000 · Զաշամպա գուրպինտէ, Պէքճիկէզ մահէլլէսինտէ, Մէհէմմէտ աղա ճամիի չէրիֆի սօգաղընտա, թէրպիան 200 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, պէշ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 80 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ իլէ, բիշիկա հընտա վաղբ տէրուինտէ պիր օտաեր միւշթէմիլ, թախմինա 300 զիրա պաղչէնին պիւթիւնիւ։

(1) Ճիւմիլէրին էվվելինտէ պուլունան իլք բաղամար մահալաթը բաղամբը օլուպ, իքինճի բաղամար, լիրայի օսմանի վ· զբ· օլարակ զբԼԼթի մ.ուսամմինէլ.ը պկտիրմ.քտէ, վէ իւչինճու բաղամար ասխի, պէտէլի միւզայիտէլերի խապէր վիրմ.քտէ տիրէր։

000 · · · Խասքէյտէ · · · մահէլլէսինտէ, Գալայճը պաղչէսինտէ Թրպիան վէ թախմինան 1226 զիրա պիր գբԼԼա արսայի խամիթիւնիւ։

00 · · 4,000 · Դասբմ բաշատա Թահթա գատը Մէհէմմէտ էֆէնտիլէսինտէ, Զբգմաղ գարշը չէշմէ սօգաղընտա, թէրպիան վէնան 70 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի իչ օտա, վէ պիր սուֆա մաի, վէ օն պէշ զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ

0 · · 27,500 · · 10,000 · Դումդաբուտա, Իպրահիմ բաշա մահէլ, Թէսթբօ ճատատէսինտէ, թէրպիան 140 զիրա արսա իւղերինի, շէհրի 460 զբ· քիրալը, քեարկիր իքի պապ մէնզիլին նըսֆ հիս

500 · · 4,000 · Աեա Սաֆիյյի քէպիր գուրպինտէ, Իսհաղ բաշա հասինտէ, Զէչմէ սօգաղընտա, թէրպիան վէ թախանան 500 զիրագբԼԼա մէնզիլ արսայը։

2000 · · 5,000 · Դարանը տագբդ գուրպինտէ, Եամուզ էրսիթանլէսինտէ, Լէպլէպիճի սօգաղընտա, թէրպիան վէ թախմինան 70 զբսա իւղերինէ մէպնի, իքի օտա վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի պիր պապ մէնզիլ։

131 · · 50,000 · · 25,000, Իսկիւսարտա, Ֆաթմա բաշա մահէլ-լէսինտարաճա Ահմէտ ճատատէսինտէ, Համմամ սօգաղընտա, թէրպիան թահմինան 2,800 զիրա արսալը ճամէքեան, վէ պիր տէլլաղ օտաէ սէքիզ հավլէթ, վէ 20 տաէտ գուրնա, վէ պիր ախբր, վէ պիր ռաղնէսի, վէ քէպիր պիր մաի, վէ հաթապ մահէլլինի միւշթէմիլ շէհրի աէօրթ պին զբ· քիրալը Քէպիր համմամ տիմէքլէ աբրիֆ պապ չիֆթէ համմամընն, սէքիզ հիսսէ իթիպարիյէ պիր հիսսէսի

6 ·000 · · 4,000 · Թօբխանէտէ, Ֆիրուզ-աղա մահէլլէսինտէ, Պէյօղլուտէսինտէ, թէրպիան 25 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, շէհրի 60 քիրալը միլք կէտիք պիր պապ պէրպէր տիւքքեանը։

· · ,000 · · 10,100 · Պէյգօզ գազասքնտա, Ագպապա հուտուտու տախիէ, Աղա չէշմէսինտէ, Սիւլիւքխանէ նամ մահէլլտէ, Թախմինա 65տա, տերուինտէ սէքիզ բարչատան միւթէճավիզ էպնիյէյի միւշթ պիր գբԼԼա պաղչէ վէ խութգալանէ, վէ պիր քէօմէս, վէ իքի ֆուն, վէ շէրպէթիանէ, վէ պիր մէնզիլ, վէ պիր ախբր, վէ պիր օտ, վէ միւնհէտիմ ախբրը միւշթէմիլ սիւլիւքխանէնին, օն սէհիմ իկթարը.լա, պէշ սէհիմ հիսսէսի։

26 Ք4 · · 30,000 · · 15,000 · Պալաթ խարիճինտէ, Գարապաշ մահէլլէսիէ, Մաճար օղլու սօգաղընտա, թէրպիան վէ թախմինան 250 զիրա սա իւղերինէ մէպնի, սէքիզ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ թահթընտահիւքքեանը միւշթէմիլ, շէհրի 250 զբ· քիրալը քեարկիր պիր պապ Ա.ուտխանէ իլէ, թահթընտա գահվէ վէ տիւքքեանընընը նըսֆ հիսսէսի

109 · 1,200 · · 200 · Թահթա գալէատա, Բիւսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ Դուզուն չարշը ճատատէսինտէ, շէհրի իքի պուչուգ զբ· քիրալը, մուգատէմա սապունճու, էլեէվմ պիր պապ տիւքքեանը միլքինին 5 ագճէ իթիպարիյէ օն սօգուզ պուչուգ ագճէ ալթը բուլ հիսսէսի

59 · 5,000 · · 2,000 · Սիլիվրի գաբուսու գուրպինտէ, Իպրահիմ բաշա նամ տիկէր խանճը Գարա կէզ մահէլլէսինտէ, Սիլիվրի գաբուսու ճատատէսինտէ, թէրպիան վէ թախմինան 80 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի սէքիզ զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ, շէհրի 35 զբ· քիրալը պիր պապ թաշճը տիւքքեանընընը 120 սէհիմ իթիպարիյէ, 72 սէհիմ հիսսէսի։

4 · · 4000 · · 2,000 · Եէնի պաղչէտէ, Գարապաշ մահէլլէսինտէ, Գարա նէ մէպնի, իքի օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 60 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլ։

13 · · 6,000 · · 5,000 · Պաղչէ գաբուսունտա. Հավճա բաշա մահէլ-լէսինտէ, Հավճա բաշա խանը տէրուինտէ, օրթա գաթատա, թէրպիան 30 զիրա, վէ շէհրի 80 զբ· քիրալը պիր պապ օտա։

59 · · 1750 · · 1,000 · Շէհզատէ պաշը գուրպինտէ, Ֆէվզիյէ մահէլլէ-սինտէ, ուսթուրաճբլար ճատատէսինտէ, թէրպիան 55 զիրա արսատա մէպնի, շէհրի 30 զբ· քիրալը ալաչապ պիր պապ ուսթուրաճը տիւքքեանընընը նըսֆ հիսսէսի։

72 վէ 70 · · 4,000 · · 2,000 · Բիւչիւք պազարտա, Հավճա Խայրէտտին մաքբէլլէսինտէ, Բիւչիւք պազար ճատատէսինտէ, թէրպիան 60 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, շէհրի 80 զբ· քիրալը պիրա հավա, ալաչապ պիր պապ նալչանտ վէ սէրէթիճի տիւքքեանլարընընը նըսֆ հիսսէյի։

5 · · 3,000 · · 1,600 · Զարչամպա գուրպինտէ, Տէրվիշ ալի մահէլլէ-սինտէ, Տէրվիշ ալի սօգաղընտա, թէրպիան 70 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, իքի օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 60 զիրա պաղչէ-յի միւշթէմիլ ալաչապ պիր պապ մէնզիլ։

57 · · ,500 · · 800 · Ճէբրահ բաշատա, Ճանպազիյէ մահէլլէսինտէ, Դօճա Մուսթաֆա բաշա ճատատէսինտէ, թէրպիան 50 զիրա արսա իւ-ղերինէ մէպնի, սէնէվի 900 զբ· քիրալը ալաչապ պիր պապ գալայճը տիւքքեանընընը նըսֆ հիսսէսի։

2 · · 16,000 · · 8,000 · Կէտիք բաշատա, Էմին սինան մահէլլէսինտէ, Աղա չէշմէ սօգաղընտա, թէրպիան 400 զիրա պիր գբԼԼա արսա։

7 · · 20,000 · · 10,000 · Բումէլի հիսարբնտա, Արբա Էմինինտէ, Թաշճը պաերբրնտա կիսէճէք եօլտա, թէրպիան վէ թախմինան 120 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, սէօրթ օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 500 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

1 · · 200,000 · · 80,000 · Ֆընարդլլտա, Մէլաճլը մահէլլէսինտէ, Գաբրա տապալը սօգաղընտա, թէրպիան 300 զիրա արսա իւղերինէ մէպնի, օն պէշ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ պիր ախբր, վէ պիր մախզէն, վէ իքի մատարա մաի լէզիզ, վէ իքի պին զիրա պաղչէ, վէ պիր լիմանլուգ, վէ շէհրի իքի պին զբ· քիրալը ալաչապ պիր պապ գօնագ վէ պաղչէնին նըսֆ հիսսէլէրի։

14 · · 50,000 · · 20,000 · Գատբ գարիյէսինտէ, Օսման աղա մահէլլէ-սինտէ, Պահարիյէ սօգաղընտա, պէր մուճիպի խարիթա 6118 զիրա, վէ տէրուինտէ պիր քէօշկիս միւշթէմիլ պիր գբԼԼա պաղչէ նըսֆ հիսսէսի։

Իմարաթը ամիրէ իչին միւպարաքնա լիւզում կէօրիւնէն իքի պին տէօրթ եիւզ ալթմշ պու գատար գբ.յէ Թայդան չէրմիչինին մախլուլի օրմանարագ, սաֆի, վէ մէսարիֆի նազիյէ վէ գանմար բարատը միւթահիւտէ այնա օրմագ, վէ էսանը օթուզ պիր կիւն միւրարինտէ, նիւզլիւք ալթուն 100 զբ· ա օլարագ վիրիմէք շարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ, իճրա օլունան միւնագաատաընտա, պէհէր գբ.յէսի եէսի պուչուգ զբ· տա, Ալալիպի իւղերինտէ օլուպ, իչպու իլալուն օն սէքիզինճի բէնճէմպիհ կիւնիւ սաաթ ոսկուզտա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, նօգատնբ.լա իթաեա թալիպ օլան թիճճարը, միւտէթի մէզբիւրէտէն էվվել, պէհէր կիւն, էվգաֆը հիւմանուն խաղինէսի էնճիւմէնինէ կէմէրլերի։

Թայրաթը շահանէ իչին, եիկիրմի այ միւտէթի զարֆընտա, միւպաեասընա լիւզում կէօրիւնէն ճէտիտա գուրչունլարը, ուսթատլէ մէսարիֆի, միւթահիւտէ այնա օրմագ, վէ էսանը, մէճիսի 19 զբ·ա օլարագ իթա օլունմագ շարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ, պէհէր գբ.յէսի 3 զբ· 15 փարատա, վէ էրիտիլէճէք աթիդ գուրչունլարընպիճիւմէ մէսարիֆի միւթահիւտէ այնա օրմագ, վէ բարատը սիմ մէճիտի 19 զբ·ա օլարագ իթա իտիլմէք շարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ, պէհէր գբ.յէսինին էրիտիլմէսի 30 բարատա, թալիպի իւհտէսինտէ պուլունանուզունա, վէ իչպու իլալուն եիկիրմինճի ճիւմանա իրթէսի կիւնիւ սաաթ ոսկուզտա, գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէ պինանէն, նօգատնբ.լա իթա վէ իմալ իթմէկէ թալիպ օլան թիւճճարընն, վագթի մէզբիւրանէն էվվել, պէհէր կիւն, էվգաֆը հիւմանուն խաղինէսի էնճիւմէնինտէ կէմէրլերի, վէ միւտէթի միւրուրինտէն սօնրա հէր քիմ կէլիր տէ թէնզիլ իտէճէք օլուրսա գապուլ օլունմահաճաղը իլան օ. լունուբ։ 1—3

Պէյօղլունտա Թէրէ պաշընտա Մ. Թուպլինի վէ Դրէքէնին քեարկիր գօնագլարը զահրինտէ 1880, վէ 1190, վէ 1800 քի ճէմման 4870 զիրա իչ գբԼԼա վագբֆ արսանընն պէ-հէր զիրաբնա թագտիր օլունան իքի ատէտա Օսմանլը լիրասը գբ.յէմթի իւղերինէ միւզայիտէսի իճրա օլունմագտա օլուսուլունտան, պունդարընն իչթիրասընա թալիպ օլանլարընն, 96 սենէսի շէհրի իլուլուն 15 ինճի բազար իրթէսի կիւնինտէն, շէհրի մէզբիւրուն 22 ինճի բազար իրթէ-սի կիւնինտէ տէկին, էվգաֆը հիւ-մանուն մահլիլաթի խասբէսինէ միւ-ըաճատաթ իթմէլէրի։

Բէսմի կէօմրիւկէ մուգապիլ, Սէ-լանիք վէ Իզմիր վէ Պէյրութ կէօմ-րիւքլերինտէ այնէն ալընմբչ օլան էշեատէն, դայրի էզպի մահէլլէ-րինտէ գաան 82 պին 867 զբուչ-լուգ գատապ էշեանընն մէվճուտի օ. լան միւֆրէտատթը տէֆթէրլերի մու-ճիանճէ մահէլլերինտէ գապզ օ. լունմագ, վէ պէտէլլերինէ 1295 սէ-նէսի էսհամ գուբօնպարը գապուլ խարմէք շարթը.լա, թօբրան պիլ միւզայիտէ ֆիրուխթի մուգապրը օլուպ, իչ պու բումի իլալուն 18 ինճի բէնչչէնպիհ կիւնիւնտէն իթի-պարէն, պէհէր բազար իրթէսի վէ բէնչչէնպիհ կիւնլերի մէզատէ գօ. նուլարագ, շէհրի մէզբիւրուն 30 ունճու սալը կիւնիւ գարարը գա-թիսի վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օ. լանլարը, մէզբիւր տէֆթէրլերտէ մուրագամ էշեանընն ճինս վէ մըգ-տարընը կէօրիւպ, անա կէօրէ միւ-զայիտէեէ կիրիշմէլերի զբՃՃընտա, էեամը մէրգումէտէ տայիրէյի է-մանէթէ միւրաճաաթ իթմէլերի։

(Ալթընճը տայիրէ թարաֆընտան)

Պէյօղլուտա Ցուզիս վէ Լինար-տի սօգաղլարընն թէվսի խարիթասը թանզիմ իտիլմիշ օլտուզունտան, թարիխի իլանտան օն պէշ կիւնէ գատար, մէզբիւր սօգաղլար աա-հապը էմյ.բընընը տայիրէեէ կէլիպ, մէզբիւր խարիթա հագդընտա մա-լումաթ ալմալարը, վէ իթթիրաղա-ըընը պէեան իթմէլերի, վէ միւտ-էթի մէզբիւրէ կէչտիկինտէ, պու պապատ իտիլէճէք հէր կիւնէ չիբ-եաեաթընն ըէհրինի գապուլ օլմա-եաճաղը իլան օլունուբ։

16/28 սեպտ. 1880 1—3

Զինկեանէ Դբզբնընն օն սէքիզինճի ճիւզի չբգմիշ օլուպ, վէ թէքմիլ թագբմ կէրէք մանմպասքէտա վէ կէրէք քիթապճբլարտա սաթբլ-մագտա օլուսլունտան, վէ մէզ-բիւր քիթապը օգուեանլարընն քեաֆֆէսի տախի թէչէզզիւզ իտէ-բէք մէմիուն գալմագտա պուլուն-տուգլարընտան, կիւղել լուման օ-գումագ արզու իտէնլերին, իչթի-բասընա հիմմէթլերինի արզու վէ տավֆիթ իտէրիզ։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ.
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ